Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го КВІТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 4, 1985 No. 64. VOL. XCII

ЖИДІВСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАКИДУЮТЬ УКРАЇНЦЯМ ТА БАЛТІЙЦЯМ ПІДДЕРЖУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Ню Йорк. — Як подає агентство Ассошіейтед Пресс, Світовий жидівський конгрес закидує українським та балтицьким організаціям, що вони тепер розпочали широку кампанію проти розшуків Департаменту справедливости за воєнними злочинцями.

Калман Султанік, заступник президента Світового конгресу жидів, подає, що на підставі їхніх інформацій, в останніх шести місяцях незвичайно посилилася протижидівська пропаганда цих груп, щоб в цей спосіб відвернути увагу Уряду від пошуків воєнних злочинців, які перебувають на терені ЗСА.

„Цю кампанію ведуть не якісь маловажні одиниці чи групи, але головні поважні організації з тисячами членів", — ствердив Елан Стайнберг, речник Світового жидівського конгресу.

Ті поважні закиди жидівських організацій опрокидують так українці, як і балтицькі народи, які заявляють, що вони протестують лише проти того, щоб Департамент справедливости вживав доказів, які препарує совєтський КҐБ.

На підставі інформацій, що їх подали до преси речники Світового жидівського конгресу, представники груп українців та балтицьких народів мали тепер вже численні зустрічі з представниками Ради Крайової Безпеки, Департаменту справедливости і зі заступником головного прокуратора Стівеном Троттом, в яких вимагали обмеження прав Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), обмеження засудів воєнних злочинців і відкликання закону, яким дозволяється депортувати із ЗСА мнимих воєнних злочинців.

Речники Світового жидівського конгресу уважають, що ця акція етнічних груп є спричинена „страхом, бо щойно тепер показується, що 6 мільйонів жидів загинуло не тільки від рук німців, але за великою поміччю литовців, латвійців, українців, естонців та інших европейців". Вони також закидають директорові зв'язків Білого Дому Патрикові Бюкененові, щок він також пропонував роз'язання ОСІ в своїх політичних коментарях в пресі та телевізії.

Проти всіх цих закидів речників жидівського зорганізованого життя виступив редактор литовської ґазети в Чикаго, заявляючи що в ніякому випадку теперішні заходи національних груп із східньої Европи не є протижидівські, а тільки проти того, щоб американське судівництво співпрацювало із совєтськими воєнними злочинцями та покликалося на їхні зізнання.

Совєтське шпигунство допомагає у поліпшенні військової індустрії

Париж, Франція. — Французька розвідча аґенція відкрила деякі дуже довірочні совєтські документи для засобів масової інформації у яких говориться, що совєтське шпигунство у великій мірі допомагає компартії і урядові при розбудові і модернізації військової індустрії.

На думку багатьох політичних аналітиків ці „документи", які говорять про совєтське індустріяльне шпигунство, як і сама проблема шпигунства, існують мабуть від самого початку створення комуно-московської імперії, і тому для багатьох спостерігачів на Заході це не було ніяким відкриттям французької розвідки. Однак, якщо брати до уваги, що документи були надруковані в численних французьких газетах і показані у спеціяльних передачах на телевізії, то вони зробили напевно сильне враження на французьких громадян, зокрема тих, які дотепер не були познайомлені з цією проблемою.

Крім того поширена документація докладно розкрила цілі совєтської розвідки, зглядно головних трьох її відділень: ВКБ-Військова індустріяльна Комісія, КҐБ — Комітет державної безпеки і ҐРУ — військова розвідка. Газета „Лє Монд" підкреслює, що подібний документ примусив президента Франції Франсуа Міттерана викинути з країни 47 совєтських „дипломатів" в квітні 1983 року.

Документи показують, що працею розвідки систематично керують спеціяльні уповноважені КҐБ в різних міністерствах уряду, в залежності від потреб придбання, чи краще кажучи, крадежі цієї чи іншої речі на Заході. Запотребування одним словом приходить від міністерства через КҐБ, яке опісля намагається задовільнити ці потреби шляхом здобування потрібних інформацій. Один з документів, наприклад, обговорює діяльність совєтських шпигунів на Заході в ділянці летунської технології. Документ говорить, що совєтське дотичне міністерство отримало від своїх шпигунів 156 пробок, тобто частин і 3,896 технологічних документів тільки в одному році. З цього 87 частин і 346 документів совєти використали у своїй індустрії, при виробі нової військової техніки й існуючих збросвих систем. Ці всі крадені речі заощадили Совєтському Союзові 44.1 мільйона долярів в 1979 році і 17 мільйонів долярів в черговому році.

Документи були опубліковані два дні перед приїздом до Франції совєтської делеґації, завданням якої є добитися поширення совєтсько-французької торговельної виміни. Совєтська амбасада в Парижі заявила тому, що метою публікації було підірвати довір'я французів до совєтських представників і зірвати переговори. Газета „Лє Монд" заявляє, що вона, не зважаючи на совєтські застереження, опублікує дальші матеріяли у числі з 2-го квітня ц.р.

Державний департамент ЗСА також плянує опублікувати незабаром документи, які виразно вказують на користь СССР з індустріяльного шпигунства.

Прем'єр Туреччини відбув розмови у Вашінґтоні

Вашінґтон. — Прем'єр-міністер турецького уряду Турґут Озаль, який є першим прем'єром Туреччини, що відвідав офіційно З'єднані Стейти Америки на протязі останніх 14 років відбув успішні розмови у Вашінґтоні з президентом Роналдом Реґеном, державним секретарем Джорджом Шулцом, секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером та іншими офіційними особами.

Не зважаючи на деякі застереження з американської сторони щодо справи порушення прав людини в Туреччині і нерозв'язаного кипрійського питання, Р. Реґен тепло вітав турецького гостя і висловлював подив до його релятивно спокійної і конструктивної політики та розв'язки багатьох економічних питань, якими займалися попередні уряди Туреччини, але не могли їх роз'язати.

Прем'єр Озаль, який плавно володіє англійською мовою, захоплювався також економічною відбудовою ЗСА, збільшенням вартости американського доляра, стабілізацією цілої господарської системи, зниженням майже до мінімуму інфляції, відверненням загрози рецесії, зниженням відсотку безробіття і відбудовою американських збройних сил, які у свою чергу, привернули престиж Америки в світі, а в першу чергу серед членських держав НАТО.

Президент Р. Реґен і прем'єр Т. Озаль розмовляли понад дві години часу, після чого Білий Дім опублікував окремий комунікат у якому говориться, що обидві держави є на доброму шляху поправи і затіснення співпраці між собою в майбутньому. Очевидно, справа співпраці Туреччини з Грецією і питання розв'язки напружених відносин на Кипрі були також темою розмов між обидвома політиками. Прем'єр Озаль заявив кореспондентам після розмови з Президентом, що його побут у Вашінґтоні треба вважати „добре використаним часом", бо йому вдалося полагодити багато важних справ і відновити дружні відносини між Туреччиною і ЗСА.

Розмова із секретарем Департаменту оборони Вайнберґером й іншими речниками Пентаґону мала за ціль вияснити деякі справи достави американської модерної зброї, зокрема літаків Ф—16 до Туреччини. Туреччина Зацікавлена модернізацією своєї армії, хоч у політиці змагатиме до замирення і зменшення арсеналів нуклеарної зброї.

М. ҐОРБАЧОВ ПОГОДИВСЯ НА ЗУСТРІЧ З Р. РЕҐЕНОМ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заявив кореспондентам в понеділок, 1-го квітня ц.р., що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов прислав позитивну відповідь на листа-запрошення, передане йому віцепрезидентом Джорджом Бушом після похоронів Константина Черненка в Москві. М. Ґорбачов в основному погоджується на відбуття зустрічі на вершинах з президентом Р. Реґеном, але в листі не згадує ані дати, ані місця такої зустрічі.

Очевидно, бюро Президента, відмовляється від всяких коментарів в цій справі і не бажає, щоб зміст листа М. Ґорбачова був опублікований повністю на сторінках американської преси.

Американський індустріяліст і приятель майже усіх попередніх совєтських лідерів, від Леніна починаючи, Арманд Гаммер, президент Оксідентал петроліюм корпорації, висловив свою думку в цій справі, кажучи, що зустріч Р. Реґена з М. Ґорбачовим, правдоподібно, відбудеться ще цього року в осінніх місяцях. Він погоджується з речниками Адміністрації, що таку зустріч слід належно підготовити, бо сама зустріч без видних результатів після неї, не принесла б жадної користи для обидвох держав. Гаммер, який в минулому їздив до Москви з місією від багатьох президентів ЗСА, також зустрічався з М. Ґорбачовим після похоронів К. Черненка.

Політичні спостерігачі звертають увагу, що у вересні цього року Об'єднані Нації відзначатимуть своє 40-річчя і тому сесія Генеральної Асамблеї буде особливо святочною з участю переважно голів держав. М. Ґорбачов, новий совєтський лідер, напевно захоче відвідати ОН з цієї нагоди і, перебуваючи в ЗСА, зустрінеться з президентом Р. Реґеном. Це покищо тільки політичні спекуляції спостерігачів, але вони не без підстав.

Совєтсько-американські відносини дещо притемнило вбивство американського майора Артура Д. Ніколсона у Східній Німеччині, але життя мусить іти вперед, кажуть речники Адміністрації, і тому підготова до зустрічі Р. Реґена з М. Ґорбачовим продовжуватиметься на різних рівнях. Р. Реґен також не дуже задоволений совєтською активністю в Центральній Америці і перебігом переговорів в Женеві, але не виключно, що ці й інші справи можна буде полагодити під час зустрічі на вершинах.

В НЮ ЙОРКУ ДОПОВІДАТИМЕ Я. СУСЛЕНСЬКИЙ

Ню Йорк. — Українсько-єврейське товариство влаштовує в четвер, 11-го квітня ц.р., о год. 7:30 вечора, в залі Українського Спортового Клюбу, при 122 Друга авеню, доповідь Якова Сусленського з Єрусалиму. Він говоритиме на тему „Де є перешкода для українсько-єврейського порозуміння". Після доповіді запити.

Вийшло нове число бюлетеня надбужанців

Ню Йорк. — Тількищо появилося великоднє 9-те число бюлетеня Об'єднання Надбужанців з датою квітня 1985 року.

Об'єднання гуртує колишніх жителів Сокальщини, Белзчини, Радехівщини, Кам'янки-Бузької, Холмщини і Підляшшя з ціллю видати реґіональний збірник, який вже друкується і повинен появитися осінню цього року. Число в основному присвячене фінансовим справам з докладним списком пожертв, що його виготовила мґр Надя Кух, і зіставленням, з якого виходить, що на видання збірника вже зібрано 60,000 долярів.

На зміст бюлетеня склались такі статті та організаційні звідомлення: Іван Базарко — „Напередодні видання збірника Надбужанщини", звернення Президії Центрального Комітету Об'єднання Надбужанців о. Мирослав Ріпецький — „Княжа столиця Белз", Іван Базарко — „Зі забутого, хоч недавно минулого", Надя Кух — Фінансовий звіт Центрального комітету, Микола Мартинюк — „Наш збірник", з життя комітетів Об'єднання Надбужанців, Петро Балей — „Коли гратимуть Великодні дзвони", Богдан Казанівський — „Спомин про село Нивиці", посмертні згадки і звернення редакції.

В тексті вміщені знімки міської ратуші в Белзі (XVII століття), давньої і нової гімназії в Сокалі і знімки зі з'їзду української молоді в Чермні, Холмщина, 1940 року. Бюлетень ч.9 приготовили і оформили: мґр І. Базарко і д-р Євген Котик, а карту Надбужанщини виготовив Володимир Романюк.

Ті особи, які вплатили на видавничий фонд збірника 100 дол. і більше, одержують бюлетень ч. 9 даром, ціна для всіх інших 3 дол.

Наукова Рада при ЄКВУ співпрацює з науковим осередком при Іллинойському університеті

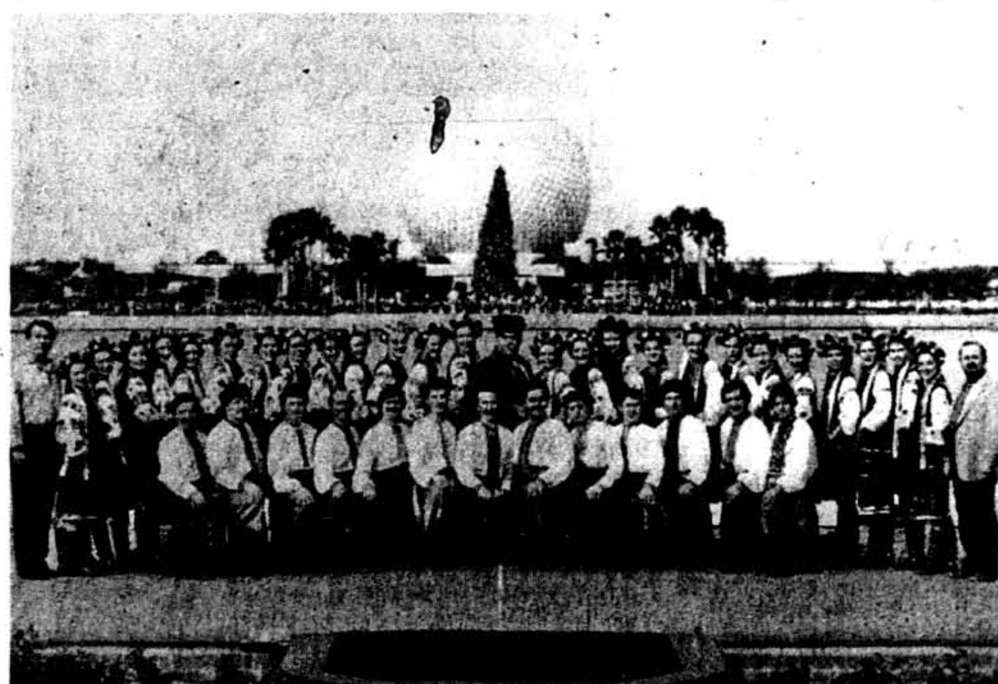
Кент, Огайо. — Наукова Рада при СКВУ, як світова надбудова українських наукових установ у вільному світі, відповідає за координацію і репрезентацію українського наукового життя в діяспорі. Наукова Рада також співпрацює з українознавчими і совєтознавчими науковими центрами, які діють при американських, канадських і австралійських університетах, і які бажають такої співпраці.

На окреме відзначення заслуговує співпраця Наукової Ради з Українською Науково-Дослідною Програмою при Іллинойському університеті, яку очолює проф. д-р Дмитро Штогрин, який також є членом Наукової Ради. Шляхом взаємного договорення заплянована, починаючи з 1986 року, щорічно відбувати в Іллинойському університеті наукові конференції, присвячені обговоренню окремих ділянок українознавства (історія, літературознавство, мова, суспільні науки і інші дисципліни), проаналізувати їхній стан в Україні і на Заході і рівночасно намітити та обговорити запроєктовані наукові видання і окремі наукові проєкти, індивідуальні і колективні, з різних ділянок українознавства. Ця програма буде інтеґральною частиною щорічних успішних наукових конференцій, присвячених різним ділянкам українознавчих дослідів, які відбуваються в Іллинойському університеті. Спільні конференції УНДП при Іллинойському університеті і Наукової Ради при СКВУ причиняться до кращого розвитку українознавчих студій і дослідів на Заході.

Рівночасно обговорюється можливість відбуття загальної наукової конференції в 1987 році присвяченої 1000-літтю Хрищення України-Руси. Як відомо, Наукова Рада допомагає науковим установам у відзначенні цього знаменного ювілею і змагає до координації і співпраці наукових установ, які плянують наукові конференції, публікації тощо.

Президія Наукової Ради висловлює проф. Д. Штогринові повне признання за оснування Української Науково-Дослідчої Програми при Іллинойському університеті, який є одним із провідних американських наукових осередків в дослідженні різних ділянок слов'янознавчих і українознавчих студій та совєтології. Наукова програма, очолена проф. Дм. Штогрином, заслуговує на окреме відзначення і загальну підтримку української громади в діяспорі.

Ансамбль „Україна" приготовляється до турне

Танцювальний ансамбль „Україна".

Чикаго. — Відомий танцювальний ансамбль „Україна", який існує тут при Осередку СУМ ім. Миколи Павлушкова під мистецьким керівництвом хореографа Євгена Літвінова заплянував нове турне весною цього року.

Ансамбль виступить 4-го травня у Філядельфії; 5-го травня в Ню Йорку, 11-го травня в Чикаґо, 25-го травня в Віндзорі, Онт., 26-го травня в Торонто.

Ансамбль „Україна" вславився своїми численними концертами майже у всіх більших містах Америки й Канади, як також своїми багатьма виступами перед різнонаціональною публікою у Дізні Ворлд Епкот центрі на Фльориді.

Любителі українського хореографічного мистецтва знову матимуть змогу побачити концерти танцювального ансамблю „Україна" з новим репертуаром.

В СВІТІ

ЛИВАНСЬКИЙ УРЯД Є рішений вислати у південну частину країни більші військові відділи для припинення міжфракційних боїв, зокрема між шіїтами і християнами та шіїтами й ізраїльськими військовими частинами. У висліді боїв досі загинуло в районі Сидону 40 осіб, а 40,000 цивільних осіб залишилися без даху над головою, тобто їхні приміщення були спалені чи знищені бомбами під час боїв чи в терористичних акціях. Прем'єр-міністер ливанського уряду Рашід Карамі заявив, що в дорозі до Сидону знаходяться транспорти з тяжкою зброєю і військом. Ці заходи були вжиті тільки тоді, як країни, які постачають вояків для так званого мирного корпусу Об'єднаних Націй почали протестувати проти нестерпних умовин і погрожували відтягнути своїх вояків.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса повідомило, що в мадярській комуністичній партії правдоподібно зайдуть зміни і на місце старого Яноша Кадара, який від 1956 року, тобто від здушення на Мадярщині революції совєтськими танками стоїть на чолі компартії, прийде інша людина, а саме 62-річний Каролі Немет, який досі займався організаційними справами в Центральному Комітеті компартії. Я. Кадар, якому минуло 72 роки, скаржиться останньо на поганий стан здоров'я і його політичні відносини з кремлівськими лідерами не є найкращими.

ГОЛЛЯНДСЬКІ ПРАЦІВНИКИ АМБАСАДИ в Ливані зідентифікували тіло голляндського священика-єзуїта Ніколяса Клюйтерса, якого силою схопили на вулиці озброєні люди і три дні ніхто не знав про його долю. Ливанська поліція відкрила тіло згаданого отця в одній опущеній частині долини Бекаа і повідомила про це голляндську амбасаду. Орден єзуїтів виключає, щоб вбивство було політичною помстою, бо 44-річний о. Н. Клюйтер не займався політикою.

ЛІДЕРИ ЖИДІВСЬКОЇ громади в Ливані вдарили на тривогу після того, як від минулого тижня почали зникати провідні їхні особи. Також 1-го квітня ц.р. невідомий терорист озброєний автоматом схопив голову жидівської громади в Ливані і вивіз його у невідомому напрямі. Схоплений, 65-річний Ісаґ Сассун, працював для ливанської компанії і не займався політикою, в кожному разі не був активно заанґажований. Він був четвертою особою жидівської національности, яку схопили невідомі терористи на протязі останніх трьох днів. Поліційні і військові речники в Ливані здогадуються, що схопленням займаються шіїти у відплату за напади ізраїльських вояків на шіїтські оселі в південному Ливані.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Об'єднаних Націй Гавіє Перез де-Куеяр заявив, що він не поїде з відвідинами до Ірану й Іраку тому, що жадна з названих держав не бажають дискутувати з ним аспектів існуючої між ними війни і у принципі відкидають посередництво ОН в цій справі. Куеяр заявив кореспондентам, що він хотів зустрінутись з представниками тамошніх урядів і по можливості допомогти їм закінчити війну, яка нищить не тільки економічні основи обидвох держав, але по обидвох сторонах гинуть тисячі вояків і цивільних осіб.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ Америки звільнили 67 мільйонів долярів допомоги для Судану, які були тимчасово здержані Вашінґтоном з огляду на деякі політичні потягнення суданського уряду. Речник Адміністрації президента Роналда Реґена заявив, що фонди були звільнені після зустрічі Президента ЗСА з президентом Судану Ґаафаром ель-Німейрі під час якої суданський високий гість запевнив ЗСА, що його країна поробила далекойдучі зміни в напрямі поліпшення економічних і політичних відносин з Америкою.

ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ Хозе Наполеон Дуарте, здобувши додаткове число послів в крайовій леґіслятурі, відважніше як перед тим виступив з пропозицією об'єднання усіх конструктивних демократичних сил з метою ліквідації громадянської війни і започаткування економічного і політичного відродження країни. Президент Дуарте заявив журналістам, що вислід виборів показав, що сальвадорський народ виразно виступив проти лівих марксистів і правих екстремістів, бо він вже змучений довгою п'ятирічною громадянською війною і систематичними терористичними актами правих. Як виглядає, Х. Дуарте матиме тепер контролю над асамблеєю, яка досі була фактичним керівником країни.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО Інвестиґацій повідомило, що документи, знайдені у заарештованого Дейвида Лейна, білого супреміста, можуть допомогти в розшуках інших членів неофашистської групи, відомої під назвою „Ордер", що мала займатися тероризмом. Під час арешту у 46-річного Д. Лейна, крім документів, знайдено зброю і військові знаряддя. Шеф відділу ФБІ в Північній Каролайні заявив, що знайдені документи допоможуть вияснити, якою діяльністю займається група „Ордер". Д. Лейна підозрюють в убивстві 18-го липня 1984 року коментатора радіостанції Елена Берга, у його хаті в Денвері.

У КОНҐРЕСІ ВІДБУЛОСЯ переслухання у справі надуживань і злодіянь у інституціях для психічно хворих і ментально недорозвинених людей. Ці пацієнти отримують ліки для заспокоєння і цим облегшення обслузі шпиталів опікуватися ними, але часто на цьому опіка ними і лікування їх закінчується. Після переслухань свідків, серед яких була Дженні Толска з департаменту обслуги людей в стейті Ню Джерзі, яка сказала, що „стан обслуги є нижче мінімальних вимог", сенатор Ловелл П. Вайкер, республіканець з Коннектикат, який головував на переслуханнях, сказав, що стан у шпиталях цих „є соромом для Америки".

ПІСЛЯ МІСЯЦІВ роздумування ґубернатор стейту Ню Джерзі Томас Кейн повідомив у вівторок, 2-го квітня, що він кандидуватиме на пост ґубернатора в цьому стейті на другу каденцію. Крім нього, за номінацію на ґубенатора змагатимуться ще п'ять кандидатів від Демократичної партії.

В БІЛОМУ ДОМІ відбулася зустріч президента Роналда Реґена з президентом Судану Джафаром Німейрі. Африканський лідер прибув до ЗСА для того, щоб обговорити проблеми економічної допомоги, яка необхідна Суданові, який терпить від страшної посухи і занепаді економіки. Німейрі зустрінеться також з державним секретарем Джорджом Шулцом, секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером та лідерами Конґресу. Головна причина візити президента Німейрі — його стурбованість тим, що ЗСА недавно затримали передачу Суданові 181 мільйона долярів, виділених для допомоги цій країні.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Вашінґтон Пост", військові спеціялісти ЗСА і експерти Сі-Ай-Ей навчають антитерористичні групи дружніх країн. Навчання відбувається в багатьох країнах, хоч газета називає лише Гондурас, Ливан і Судан. „Це (навчання) — частина всесвітньої боротьби з тероризмом, і навчання йде дуже успішно", — сказав кореспондентові газети неназваний нею „представник Уряду". Підготовка антитерористичних груп тримається в таємниці.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТЕР статистики охорони здоров'я повідомив, що в 1984 році кількість народжень в країні збільшилася, а кількість розводів досягла найнижчого після 1975 року рівня. У 1984 році в ЗСА появилося на світ 3,697,000 нових громадян — на 2 відсотки більше, ніж у 1983 році. Торік в країні було зареєстровано 1,155,000 розводів — на 2 відсотки менше, ніж у 1983 році, і на 5 відсотків менше, ніж у 1981 році.

ВИСТУПАЮЧИ В УНІВЕРСИТЕТІ Гофстра в Гемпстеді, Лонг Айленд, на конференції, присвяченій президентству Джана Кеннеді, сенатор Едвард Кеннеді сказав, що президент Роналд Реґен „відновив силу і вплив Білого Дому". „Я впевнений, що історія по справедливості оцінить вибори 1984 року". — заявив Е. Кеннеді. Оплесками були зустрінуті слова Кеннеді, який закликав Демократичну партію відмовитися від захисту інтересів певних груп — профспілок, феміністок, меншин. „Часом про це треба сказати навіть друзям" — заявив сенатор Кеннеді, який настоював у минулому підтримувати інтереси різних груп.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Гарвардський Проєкт

Гарвардський проєкт — це популярна назва для такого відзначення 1,000-ліття Хрищення Русі-України, яке залишилось би на віки тривким пам'ятником і водночас поширило у чужинецькому світі правду про коріння, з якого виріс український християнізм та його тісний зв'язок із цілим світом християнської культури. Плян здвигнення такого пам'ятника — імпонує своїм розмахом і своєю величиною. Цифрово велич того пляну схоплена коротко: 40 томів друкованих творів і кошт кругло 5 мільйонів долярів. Автор того проєкту, директор Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті, професор катедри історії у тому престижевому університеті Омелян Пріцак, крім з'ясування в найширших обрисах того пляну в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу у Джерзі Сиґі, Н.Дж. (див. „Свобода" ч. 43 з 6-го березня 1985), сам здає собі справу з труднощів у переведенні того пляну в життя. Бо в першій частині своєї статті п.з. „Чому корпус досекулярної творчости" („Свобода" ч. 43 з 7-го березня) говорить про необхідність віри, відваги і витривалости" у здійснюванні кожного великого діла. Покликаючись на приклад монументального собору в Кельні, Західня Німеччина, що його будували протягом кругло однієї тисячі літ, та звертаючи увагу, що здвигнено той величавий собор тільки завдяки „візії з відвагою на риск", проф. Пріцак, не ставлючи крапки над „і" недвозначно дає зрозуміти, що може і цей його могутній проєкт можна буде зреалізувати у 100 відсотках аж „протягом кількох ґенерацій".

Проте проф. Омелян Пріцак не відстрашує українських людей від отого свого проєкту, бо правильно арґументує, що „брак віри, відваги та послідовности є головною причиною наших національних невдач" та що „люди без коріння тратять свою ідентичність". Він правильно бачить те коріння в творах, написаних самими діячами Церкви або під протекторатом Церкви (він їх називає саме „корпусом української досекулярної творчости" — від року хрищення України аж до появи „Енеїди" Котляревського) — у тій творчості він вбачає коріння української національної тотожности. Рішаючись видати всі ті твори також англійською мовою, прагне документарно доказати, що за Володимира Великого переведено хрищення України, а не „Рашія", як це вже тепер пишуть деякі західні псевдосоветологи, що їх знання історії Сходу Европи коріниться у творах офіційної царської історичної школи, яку перейняв цілий советський псевдонауковий і суто-політичний пропаґандивний апарат.

Гарвардський проєкт знайшов вже в деяких колах українського суспільства ентузіястів. Це добре, бо поруч із пропаґованою професором Пріцаком „вірою, відвагою і послідовністю" — треба до здійснення такого великого задуму ще й ентузіязму. Як би не було ентузіяста Степана Хемича, який зумів заразити своїм ентузіязмом гурт своїх ровесників, то не було би Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті. Для його заснування причинився у великій мірі своїм ентузіязмом і професор Омелян Пріцак. І тепер він своїм ентузіязмом заразив вже гурт покищо невеликий, але коли буде, віра, відвага і витривалість" чи „послідовність", то число ентузіястів певне зростатиме і ростимуть шанси, що такий могутній і ніби на перший погляд нездійсненний проєкт буде поволі, але певно, здійснюватись. Хто уважно читав звідомлення в „Свободі" про інформаційну доповідь проф. О. Пріцака в УНСоюзі, той мусів ствердити, що автор „Гарвардського проєкту" не фантаст: адже він уже негайно взявся реалізувати його, він зразу заанґажував кругло двадцять учених і дослідників до реальної праці над здійсненням того проєкту. Згадаймо про труднощі, з якими мусів боротися Степан Хемич при здійснюванні свого також ніби нездісненного проєкту — заснування катедр українознавства при якомусь престижевому американському університеті. А яким нездійсненно-фантастичним проєктом здавався спершу проєкт здвигнення Шевченкові пам'ятника у Вашінґтоні і скільки-то скептиків ставили знак запиту над тим проєктом!

Це добре і гарно, що ієрархи всіх наших Церков у дусі повного екуменізму рішили спільно відзначити 1,000-ліття Хрищення України і проголосили заклик до створення під їхнім покровом Громадського Комітету для цієї справи. Але найкращі і найбільш величаві маніфестації, церковні і громадські, були б тільки епізодом у історії українського поселення. Гарвардський проєкт відкидає тимчасовість такого святкування 1,000-ліття українського християнізму. Це не має бути епізодична, хай і прегарна маніфестація, це має бути увіковічнений пам'ятник. Помагай Біг!

Іван Фур

ПОМІСНА УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В ЧИСЛАХ

Отець О. Купранець, ЧСВВ, помістив в українському католицькому місячнику „Світло" за місяць березень 1985 року, ч. 3 (745), Торонто, дуже цікаву і характеристичну статтю під повищим наголовком.

Стаття базована на „Папських Річниках" 1974 і 1984 років, які подають статистичні дані про кожну юрисдикційну одиницю в усій католицькій Церкві в тому і про українську юрисдикційну одиницю — епархії.

Статистика цікава тим, що приблизно вірно подає кількість усіх українців католиків у вільному світі. Не охоплені статистикою українці католики в Україні, бо там Церква зліквідована і в Польщі, бо немає там правної юрисдикційної одиниці і не охоплені ті українці католики, що живуть в західніх вільних країнах в яких не має наших юрисдикційних одиниць.

Деякі епархії не є вповні національно українськими, а мішаними, як епархія Пряшів (Чехо-Словаччина) і Крижівці (Югославія). В епархії Крижівців, крім українців, є ще русини, хорвати, македонці, румуни і мадяри, а в епархії Пряшів маємо ще русинів, словаків і мадярів. Щодо епархії Пряшів автор робить заувагу, що ті дані не вірні, бо ці „словаки" — це таки наші люди, за своїм походженням і уродженням, але статистикою маніпулює уряд.

Як виглядає у вільному світі Українська католицька Церква:

(Диви таб. ч. 1)

Під рубрикою „парафії" автор подає також місійні станиці, під „священики" також монахи і диякони. Не всі священики є українського роду (ЗСА, Канада і Німеччина).

Деякі статистичні дані викликають сумнів у їхню правдивість. Німеччина в 1974 році мала 20 парафій, а 1984 року виказує аж 122 парафії, хоча кількість вірних зменшилася на 3,770 осіб (11.7 відс.), а парафії зросли на 102 одинниці, (501 відс.).

Разом у вільному світі в 1984 році було 1,184,818 українців католиків, менше на 4,087 осіб (0,34 відс.), як ми мали в 1974 році.

Цікаво буде знати, як виглядає наша Митрополія у ЗСА.

(Диви таб. ч. 2)

Коли числа в „Папських Річниках" є правильні, то українська католицька митрополія на протязі декади (1974/84) втратила вірних 41;348 осіб (14.5 відс.) яку спричинила Стемфордська епархія, бо в неї та втрата виносить за останню декаду 41,700 вірних (47.5 відс.). Філядельфійська епархія разом з теперішньою епархією св. Йосафата в Пармі придбала в тому часі 177 осіб, а Чикаґська 175.

Чому така велика втрата на протязі одної декади в Стемфордській епархії, вияснення може дати тільки канцелярія Владики Василя. Було б зрозумілим, якщо б ті вірні перейшли до іншої епархії, але того не сталося. Як бачимо зі зіставлення таблиці ч. 2, то митрополія зросла на сім нових парафій придбала шість священиків, а число семінаристів, що студіюють теологічні науки зменшилося на п'ять студентів.

Приріст (народини) в тому часі митрополії виносив 1,630 дітей, але ані одна епархія не затримала в цілості той приріст. Філядельфія мала приріст 848 дітей, а зросла тільки на 177 осіб, а Чикаґська зі 419 приросту задержала тільки 175 осіб.

Нова епархія св. Йосафата в Пармі ще не охоплена окремо статистикою, вона включена в Філядельфійську епархію.

Як бачимо, стан нашої Української Католицької Церкви в ЗСА корчиться, навіть не зберігаємо дотеперішнього стану. Чому падемо, хоча маємо всі дані рости! Причин багато по одній і другій стороні та, на мою думку, головна причина таки в батьках, які замало присвячують уваги своїм дітям, не водять їх до церкви малими, щоб вони привикали, навчилися любити свою Церкву, обряд, церковний спів і наші релігійні традиції. Українські парафіяльні школи вчать дітей чужинців, бо наші батьки не дбають і не пильнують, щоб їхні діти були у своїх парохіяльних школах, які крім приписаної офіційної програми, учать також української мови, молитви, традицій. Вісімрічне перебування у парафіяльній школі залишиться в дитини на все життя, прив'яже її до своєї Церкви, або принайменше залишить сантимент і свідомість, що це церква їхніх батьків.

У церкві на Службах Божих, молоді не має. Молодь має час на різні розривки, телевізію, танці, тільки не має часу і обов'язку раз в тижні піти на одну годину до церкви — вина молоді, ні батьків. Діти не йдуть до школи з любови і великої охоти, батьки їх туди посилають.

Колись в Україні молодь ходила до школи шість днів у тижні, а в неділю мусіла йти на „екзорту", релігійну науку і до церкви. Та молодь, що мешкала в селі, далеко від школи, мала принести посвідчення від свого пароха, що вона кожної неділі і свята є в церкві на Службі Божій. Хтось скаже, добре говорити, то було в Україні, а тут інші умовини, це так, але молодь все потребувала принуки батьків, не лише до науки в школі, але до всього, що потрібне, а тим більше післати її в неділю і свято до церкви.

Тутешня молодь дуже розгнуздана телевізією,

(Закінчення на стор. 4)

М. Дмитрин

ДВІ НОВІ КНИЖКИ ПРОФ. С. ГОРАКА

Українській спільноті вже відомо про те, що д-р Степан Горак, довголітній професор історії у Східньо-Іллинойському університеті, належить до тих небагатьох українських вчених, що найбільше причинилися до поширення й популяризації української проблематики серед неукраїнських, зокрема англомовних і також німецьких наукових кіл. Він фактично започаткував сесії з українськими темами на річних конференціях відомої Американської Асоціяції Слов'янських Студій (АААСС), які продовжуються до цього часу; він увів в членство цієї ж організації Американське НТШ, відкривши йому можливості активної участи в тих же конференціях та міжнародних конґресах східньоевропейських студій, він нарешті створив окрему наукову орґанізацію — Асоціяцію Національностей Сходу Европи (за вийнятком Росії), яку провадив на протязі 12 років. Ця асоціяція під проводом проф. Горака, об'єднуючи біля 300 знавців і дослідників східньоевропейських народів включно з неросійськими народами Советського Союзу, здобула собі поважне громадянство серед наукових організацій західнього світу своїми щорічними сесіями й теж низкою наукових видань і зокрема своїм науковим органом — піврічником „Nationalities papers", який під редакцією проф. Горака на протязі 12 років здобув собі загальне признання у наукових центрах майже цілого світу, передусім в тих країнах, де існують осередки досліду Сходу Европи. Заслуги проф. Горака у царині української вільної науки на форумі згаданої асоціяції безумовні саме в тому, що він з науковою повагою та об'єктивністю вводить від років українські питання в тематику щорічних її конференцій, окремих збірників асоціяції та майже кожного видання згаданого піврічника, в яких українське питання, що часто опрацьоване неукраїнськими авторами, представлене на рівні з питаннями про інші державні нації.

Сам проф. Горак є вченим широкого діяпазону історичних наук і відзначається подивугідною продуктивністю, маючи за собою численні статті в українській, англійській, німецькій та французькій мовах; переважна більшість з них — це праці на українські теми. Він є автором десятьох книжок; дві останні з них появились цього року, над якими бажаємо зупинитись у цій рецензії. Дві книжки проф. Горака, що вийшли з друку в цьому році — це „The Soviet Union and Eastern Europe": A Bibliographical Guide to Recommended Books For Small and Medium-sized Libraries and School Media Centers", Littleton, Colo., Libraries „Unlimited, Inc., 1985 xiv, 375 p. i „Eastern European National, Minorities": A Handbook", Littleton Colo., Libraries Unlimited, Inc., 1985. xv 353 p. Перша з них представляє собою бібліографічний покажчик рекомендованих праць в англійській мові про Советський Союз та інші східньоевропейські країни; узгляднені тут видання, що появились у західніх державах, зокрема на північноамериканському континенті. Книжка поміщує 1,555 позицій, з яких кожна заосмотрена відповідною анотацією (поясненням) анонторства самого укладача, або з рецензій, що появились на подані в покажчику видання в різних визначних журналах. Поділена вона на чотири головні розділи: I. „Загальні теми", який нараховує 56 видань; 2. „Російська імперія до 1917 р. і СРСР", для якого подано 831 видання; 3. „СРСР — неросійські республіки, жиди та інші народи" — 261 видання і 4. „Східньоєвропейські країни" — 407 видань.

Бібліографія про Україну включена, як окремий підрозділ у третьому загальному розділі і поділяється він на такі тематичні відділи: 1. Загальні довідкові праці, 2. Історія, історіографія, політика та уряд, 3. Економія, 4. Рух спротиву і 5. Мова й література, начислюючи разом 76 позицій. Якщо взяти до уваги бібліографію всіх неросійських у Советському Союзі націй і східньоевропейських країн поза Советським Союзом, узгляднених у покажчику, то кількісно бібліографія про Україну стоїть після матеріялів про Польщу (86 позицій) на другому місці. Шкода, що тут не введено окремого відділу про Церкву, бо на цю тему вже є кілька поважних праць в англійській мові; надіємось, що автор узглядне його в наступному виданні покажчика. В тому ж виданні також слід додати зокрема такі важливі англомовні видання, як: D. Doroshenko, „History of Ukraine", 1917-1923, I. Mirchuk, ed., „Ukraine and its People", O. Pidhainy, „The Ukrainian Republic in the Great East-European Revolution: A Bibliography" (2 t), S.O. Pidhainy, ed., „The Black Deeds of the Kremlin: A White Book" (2 t), „Russian oppression in Ukraine: Reports

(Закінчення на стор. 4)

Марта Р.

Шевченкові святкування по-совєтському

Це був перший рік большевицької інвазії на Західню Україну. Більшість середніх шкіл перемінено на десятирічки інтернаціонального характеру. Так сталося із однією середньою українською школою, у якій учителювала Іванна. Цілий великий шкільний будинок із городом-парком став державною власністю, у якій вже зроблено помітні зміни і знищення.

Зайшли і великі пересунення в учительському складі з-перед війни: прийшов новий „товариш-директор", перенесено до цієї школи й різнонаціональних учителів з інших середніх шкіл у Львові.

Наближався Шевченковий місяць — березень. Часом, на перервах, Іванна питала давніх товаришів-учителів, чи знають про якісь приготування до свята Шевченка, але вони нічого не знали.

Аж тут одного дня директор школи заповів на перерві, що цього дня після полудня будуть відзначати пам'ять Шевченка. Заля була повна людей: свої і чужі, досить молоді не тільки із тієї школи.

Сцена була неприбрана, тільки на чільній стіні висів невеликий образ поета, а зараз же перед рампою стояв великий (навіть не прикритий) столик, за яким сидів „товариш-директор" і читав доповідь про Шевченка, неначе шкільну лекцію у нижчих клясах середньої школи. Дальшу програму виповнили рецитації учнів (незнаних Іванні), знову доповідь учениці і на сцену вийшов струнний гурт хлопців із декількома балалайками. Відіграли вони кілька народних пісень, а на закінчення програми відспівано „Пісню про Сталіна". Вкінці директор заповів танцювальну забаву.

Іванна вийшла зі залі. В коридорі колишні її учениці, збившись у гурт, про щось дискутували, а ось і впали такі слова:

— Товаришки, ідемо нагору до нашого гуртожитку, треба готовитись на завтра до школи... — і так гуртом рушили в глибину коридору.

За Іванною вибіг „товариш-директор": — А ви, Іванна Миколаївна не залишитесь потанцювати? —

— Ні!

Вийшовши з будинку, Іванна прямувала до трамвайної зупинки. Був погідний весняний вечір, розсміяний зорями і пригнічений сучасністю. Перед очима з'являлись картини різних Шевченкових святкувань минулого. А ось і останній вечір в пошану поета в цій же школі: неділя — по полудні, до шкільного будинку сходяться батьки з дітьми, молодь, учителі, дехто із громадян. Усі святково одягнуті, в руках програмки, вітаються знайомі, гуторять, а за спущеною куртиною шелест, рух...

На залі гаснуть світла, підноситься завіса, прибрана сцена, а серед зелені і квітів видніє погруддя Поета із бронзи. І він неначе споглядає на тих, що прийшли „в сім'ї великій" згадати його „Незлим, тихим словом". „Заповітом" починається програма, коротка доповідь, одна-дві декламації і на закінчення першої частини мелодеклямація учениці-чорнобривки „Думи мої, думи мої".

Під час перерви підходить до Іванни проф. З. із іншої середньої школи і питає: — Де ви взяли таку красуню та ще й убрали в такий гарний народний одяг. Так вона мені нагадує Л. Кривіцьку з „Гриця".

Другу частину програми виповнює інсценізація деяких частин „Великого Льоху". Національним гимном закінчено Шевченківський Вечір у 1939 році.

• • •

Іванна почула за собою спішні кроки. Оглянулась. За хвилину стала віч-на-віч із своїми колишніми ученицями: Ми проведемо пані до зупинки. І коли ішли гуртом, Наталка почала: — Таке Свято Шевченка, як сьогодні, це образа для нашого Поета, — а Оля додала: — Тай ще ці „гульки" в часі великого посту. Пані знають, ця музика з балалайками — вже зполудня в нашому будинку, навіть „товариші" приходили до гуртожитку і витягали нас танцювати, але ми не пішли і замкнулись у своїй спальні.

Трамвай наближався. Іванна усмішкою прощала своїх давніх учениць і протискалась до трамваю, щоб здобути місце.

Коли трамвай рушив, вона стояла на плятформі. Кондуктор із великою шкіряною торбою через плече, стиснутий з усіх боків, підніс руки вгору і кликнув: — Хто хоче платити за квиток, хай передасть мені гроші.

Загальний сміх. Кілька рук піднялось понад головами і передавали кондукторові гроші, а він їм квитки.

Іванна вже повністю увійшла в атмосферу тодішнього дня.

Марія Барагура

ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

I.

Зв'язаних із Великоднем-Воскресінням Христовим народних звичаїв так багато, що годі їх всіх перелічити. Як довга й широка наша простора й розлога батьківщина, ці звичаї є повсюду. В основному вони подібні до себе, хоч у різних околицях виступають у різних відмінах. Багато з них збереглося в первісному їх виді, багато змінилося, деякі призабулися, а то й зовсім перевелися. В Україні вони заборонені.

Село і серце одпочине.
Село на нашій Україні
Неначе писанка...

У поемі „Княжна" найгеніяльніший син українського народу й найбільший син української землі — Тарас Шевченко прирівняв село до писанки. Зробив це невипадково. Поет порівняв село до писанки не тільки тому, що це розписане узорами й розмальоване різнорідними кольорами ячко він вважав неперевершеним зразком мистецького обдарування українського села, але й тому, що писанка від передхристиянських часів у віруваннях і звичаях нашого народу, вважалася зародком і народженням нового життя, відродженням життєдайного сонця, а в християнських часах, це майстерно розписане яйце вважається символом Великодня, свята Воскресіння Христового, що є запорукою вічного життя. Як із яєчної шкаралупки викльовується пташине життя, так Христос із оковів гробу воскресає, що дати людям щасливе, вічне перебування в Царстві Божому.

Шевченко хотів теж показати, що творцем народних звичаїв і вірувань є український хліборобський люд і що держава відродження й воскресіння не лише людських душ, але й української нації, треба шукати в українському селянстві, як найздоровішому прошарку суспільства.

На тендітній шкаралупці невеличкого ячка, яке здобуло собі славу й популярність у світі, мистецькі руки української жінки за допомогою штукатурних символічних візерунків, орнаментів, ліній, зображень квітів, рослин, тварин, птахів, зуміли представити світовідчування, світосприймання й світогляд стародавньої української людини, її релігійні вірування, життьову філософію, проблему безконечности й вічности, погляди на мораль, культ померлих, віру в позагробове життя. У християнській Україні писанка-крашанка стали символом радости з нагоди Воскресіння Христового, символом всепрощення й великоднього привіту.

На прикладі писанки можна показати, що майже всі народні звичаї, пов'язані з Великоднем, сягають прадавніх дохристиянських часів ІУ до УІ століть і були створені нашими прапредками антами. З прийняттям християнської віри ці звичаї прибрали християнські риси. Учені, які займаються вивченням народних звичаїв, прийшли до висновку, що наші предки не були поганами, хоч і не могли бути християнами, бо не знали ще тоді благовістя св. Євангелії і не знали науки Христа й Його Церкви. Але їхній світогляд і релігійні вірування в вищу силу, в незбагненні закони природи, встановлені якимсь вищим єством, їх шукання правдивого Бога, їхня віра в позагробове життя і зв'язок із душами померлих, їхні моральні засади — незайманість і нерозривність подружнього життя, святість домашнього вогнища, любов всепрощення, бажання безгрішного щасливого життя, наближали їхню віру до засад християнської віри. Тому й не дивно, що введення св. Володимиром християнства в цілій київській державі не натрапило на спротив загалу населення, серед якого вже до панування князя Володимира було багато християн, а навіть церкву у Києві й у інших городах. Тому й не дивниця що охрищені мешканці князівської України зберегли свої прадавні дохристиянські звичаї, а Церква їх не заборонила, але надала їм християнського характеру, вигляду і значення, усуваючи з них тільки незгідні з наукою Христа елементи.

Сама назва Великдень, яка збереглася на окреслення Воскресіння Христового, вказує на своє походження з дохристиянських часів. Ця назва — Великий День — стосувалася прадавнього свята — вітання найкращої, найбільш радісної й життєдайної пори року — весни, повороту вселенної до нового життя після зимового сну. Це відголос початку давнього господарського року, завершення соняшного кола, великого дня в житті хлібороба — дня любови, надії на врожай, здоров'я, радісне, щасливе життя, віра, що загинуть лихі, а запанують добри сили, а люди вдосконалять себе духово.

На підставі цих вірувань можемо пізнати минуле наших предків, їхній побут, життьові інтереси, ідеали, зацікавлення, їхню психологію, спосіб думання, розуміння явищ природи.

Ланцюг тісно пов'язаних із Великоднем-Воскресінням народних звичаїв починається тепер офіційно від неділі перед Великоднем, яку називаємо Вербною, Лозовою, Шутковою, Вербницею, Квітною і триває до Провідної Томиної неділі, тобто тиждень після Великодня.

Раніше було інакше. Згадаю тут про один звичай, який сягає непам'ятних часів і який перейшов різні зміни та врешті забувся при кінці минулого століття, а який мав пов'язання з Великоднем. Це т. зв. „колодка", або „Колодій". Цей звичай починався в останній тиждень м'ясниць і кінчався перед великим постом. Полягав він у тому, що жіноцтво збиралося разом і при співах вітало народження „немовляти-колодки". При тому жінки вгощалися, а коли з'являлися чоловіки, чіпляли їм до ніг поліно-колодку й вони мусіли викуплятися. Звичайно ставили могорич. Потім жінки ішли в село й чіпляли колодку неодруженим парубкам та дівчатам, а батьки мусіли їх викупляти. Це була наче кара за неодруження й безплідність. Згодом замість поліна дівчата чіпляли парубкам до рукавів стрічки, квіти або кольорові паперці, а за те хлопці обдаровували їх дрібними подарунками, зокрема наймали дівчатам „музики". На Великдень дівчата віддячувалися хлопцям писанками чи крашанками, загорненими в вишивану хустину. Це був знак, що даний хлопець припав дівчині до вподоби й може її посватати.

(Продовження буде)

Клівленд плянує побудову Культурного Осередку

Члени Ініціятивного комітету (сидять у першому ряді): Юрій Самійленко, Маруся Малюца-Олексюк, арх. Зорін Городиський; стоять: д-р Тарас Кордуба, Ґайнріх Штайнгаґен, Леонід Олексюк.

Комітет для набуття Українського Культурного Осередку з приємністю повідомляє, що його п'ятимісячна праця завершилася успіхом першого кроку в реалізації цього важливого й необхідного проєкту.

Комітет складається з таких осіб: проф. д-р М. Пап, д-р М. Дейчаківський, мгр. В. Ліщинецький, д-р Б. Футей, д-р В. Базарко, Т. Кордуба, Леонід Олексюк, інж. Ю. Самійленко, інж. арх. З. Городиський, М. Малюца-Олексюк, Е. Павлишин і Г. Штайнгаґен.

Під час п'ятимісячної праці Комітет зробив відповідну аналізу запотребувань українського Клівленду та околиці. На запитник, висланий всім українським організаціям, наша громада відгукнулася дуже позитивно і з великим ентузіязмом. Послідовно проєкт був представлений всім провідникам наших організацій на ширших зборах Українських Злучених Організацій 28-го січня ц. р. і другий раз на подібних зборах 6-го березня ц. р.

Тепер Комітет є готовий приступити до конкретної реалізації проєкту, а саме: закупити великий та модерний будинок школи Фей Джуніор Гайскул у Пармі, Огайо. Будинок є розміром на 85,000 квадратових стіп і є положений на 22-ох акрах землі.

В цьому на вигляд елегантному будинку матимуть змогу приміститися всі наші організації, „Рідна Школа", дитячий садок, школа українського народного танку, літературний клюб, театральний ансамбль, музичний інститут, музей-архів, бібліотека, друкарня, мистецька галерія, спортова заля, кінотеатр, приватні клюби, ресторан-кабарет, розвагова заля для молоді, заля для забав, весільних й інших прийнять, спортові площі (у дворі), і т. д. В майбутньому можна буде збудувати будинок для наших сеньйорів.

Запропонований Осередок буде адміністрований на професійному рівні. Рівнобіжно головним напрямом адміністрації буде докласти всіх зусиль для постійного пожвавлення активностей в Осередку.

Український Культурний Осередок—свій, власний, буде неприходовою установою.

Першим сальвом у розбудовутті фондів для Українського Культурного Осередку буде бенкет-концерт, під час якого загальне громадянство буде ширше поінформоване про цей цікавий проєкт.

Забезпечіть своїх дітей і молодь українським ім'ям, українською мовою, українською культурою і патріотизмом.

Підтримайте Український Культурний Осередок!

Кергонксон у поклоні Т. Шевченкові

У неділю, 10-го березня ц.р., у виповненій залі української католицької церкви Пресвятої Трійці відбулася академія в честь Тараса Шевченка. Академію підготовила місцева школа українознавства при співучасті Пласту, хору „Золотий Гомін" та деяких громадян.

На сцені, прикрашеній портретом Т. Шевченка, обрамованим вишиваним рушником, вистроїлись хор „Золотий Гомін", учні школи українознавства та пластова молоді, що створили спільний хор. На тлі хору академію відкрила управителька школи Ольга Равлюк, вітаючи присутніх.

Спільний хор відспівав „Заповіт" Т. Шевченка, муз. К. Стеценка в аранжуванні Ст. Яця та під його диригуванням.

Викладачка стейтового коледжу в Ню Полтц Оксана Бакум виголосила цікаву, спеціяльно для молоді приготовану доповідь, підкреслюючи колосальну ролю Тараса Шевченка у відродженні ідеї самостійности України. Вона сказала, що Шевченко вийшов з народу, знав і розумів думки народу і вклав їх у свої твори, а також підкреслила, що пробуджуючі ідеї в його віршах є актуальні й тепер. Покоління виховувались на творах Тараса Шевченка, як на української землі, так і поза нею. Згадала про поетів-шестидесятників — Симоненка, Ліну Костенко, Драча та інших, які виховувались на творах Шевченка і відізвалися у своїх віршах та показали в них віддзеркалення існуючої дійсности.

На закінчення доповіді О. Бакум звернулася до молоді та зазначила, що Тарас Шевченко був і залишається нашим найбільшим національним поетом і його твори треба знати й читати.

Після доповіді учні школи українознавства і пласто ва молодь відспівали пісню „Дитяча посвята" навідомо автора, яку підготовив учитель співу Степан Яц, а шестилітній Михась Гаврилюк, учень першої кляси, віддеклямував гарною українською мовою вірш М. Дяченко „Тобі, Тарасе". Велике враження на присутніх викликала мелодеклямація „Сонце заходить", сл. Т. Шевченка, муз. Роздольського, виконана пластовою новачкою Ренею Заяць під спів шкільної і пластової молоді під диригуванням Степана Яця. Після цього учениця Марія Безлєр віддеклямувала вірш Т. Шевченка „Іван Підкова", а Адріян Заяць - вірш Р. Завадовича „Поклін Тарасові". Потім місцевий мішаний хор „Золотий Гомін" під диригуванням д-ра Олега Волянського відспівав пісні „Три шляхи" сл. Т.Шевченка, муз. Т. Топольницького - С. Людкевича, зі сольо Галини Хамули і Р. Равлюка, та „Чого мені тяжко" сл. Т. Шевченка, муз. С. Волошина.

Наступними точками були три деклямації віршів Т. Шевченка: „Мені однаково" яку виконав улюблений публікою молодий декляматор, учень третьої кляси Андрійко Кейд, „Благословенна в женах", уривок з поеми „Неофіти", відчитала Тамара Гоєвич, та „Іржавець", віддеклямувала Ліда Яців, попередивши вірш історією його написання.

Знову виступив хор „Золотий Гомін" і відспівав три пісні до слів Тараса Шевченка: „Встає хмара" муз. В. Ємця, „Розрита могила", муз. Давидовського, Д. Котко, сольо Г. Хамула та „Думи мої, думи" муз. ар. Евг. Козака. Хор і всі присутні відспівали український гімн.

На закінчення вдалої академії голова 89-го Відділу СУА, під опікою якого є школа українознавства, Стефанія Барановська подякувала всім тим, що причинилися до гідного вшанування нашого Пророка.

Ольга Денисенко

„Шевченко — немітотворець"

В рамках цьогорічних відзначувань Шевченківських днів відбувся в неділю, 10-го березня, концерт-академія в місцевому Плято Голл спонзорований місцевим Комітетом Українців Канади. Крім музично-вокальних виступів, деклямацій та інших точок, у програму входила доповідь проф. Ярослава Рудницького п. н. „Шевченко—немітотворець"

Крім загальних вступних стверджень про Шевченка, як центральну постать історії української духовости і його місце в українській літературі, доповідач торкнувся актуальних сьогодні питань інтерпретації Шевченкових творів в Україні й у вільному світі. Тоді, коли марксистсько — ленінський підхід до творчости українського генія в СССР відомий від десятиліть і знаходив на Заході відсіч та заперечення, то т. зв. „рейтерпретація" дотепер ішнього Шевченкознавства у вільному світі, зокрема в Америці, належить до недавніх явищ і то перу наймолодшої генерації шукачів „нових доріг" у Шевченкознавстві, що направді є манівцями—не шляхами, які вели б до правди.

Проф. Рудницький піддав критиці найновішу працю щодо цього п. н. „Шевченко мітотворець" пера проф. Ю. Грабовича, що вийшла в виданнях УНІГУ й викликала обурення багатьох читачів.

Основний недолік цієї праці на думку доповідача, це невпопад застосована метода „назверхніх" і „глибинних" структур літературного твору й звуження всієї інтерпретації Шевченкових творів до шукання й викривання „символічних" кодів. Необзнайомлений із працями М. В. Блумфілда (1967), чи хоч би доповідача (1972), проф. Грабович застосував у своїй праці не літературознавчий підхід, оснований на всебічний аналізі „глибинних" структур" в світлі свідчень Шевченкових сучасників (П. Куліша, М. Костомарова, В. Білозерського й інших),чи пізніших шевченкознавців, що їхні інтерпретації широко відомі на еміграції (П. Зайцев, Л. Білецький).

Підхід проф. Грабовича—суб'єктивно-інтерпретативний, замість „глибинних" бере в основу „назверхні" структури, з літературознавця стає літературним критиком, власне те, перед чим остерігав Блумфілд та інші. У висліді, замість наукової праці,вийшла ще одна літературно-критична, суб'єктивно-односторонна, доказово-непереконлива концепція „Шевченка як мітотворця", тоді, коли він власне був не мітотворцем, а носієм людських ідеалів добра, справедливости й краси в загальному, а революційно-еволюційним „апостолом правди і науки" в національно-українському контексті.

„Російська цензура, царська охрана і солдатське командування знайшли в Шевченкових поезіях дуже немітичні, а реалістичні заклики до протидії національному й соціяльному поневоленню українського народу й тому заслали його в азійські степи з забороною писати й малювати, а американський претендент на шевченкознавця Ю. Грабович після десятиріч називає його твори мітом",—сказав доповідач.

Н. Н.

Зустріч д-ра М. Куропася з українцями у Лос Анджелесі

Заходами відділів Українського Народного Союзу в Лос Анджелесі в неділю, 10-го березня ц.р.,в авдиторії Українського Культурного Осередку відбулася небуденна зустріч громадянства великого Лос Анджелесу і околиць з заступником головного предсідника УНСоюзу, відомим діячем і автором книжки „Щоб зберегти спадщину" доктором Мироном Куропасем. Достойний гість засвітав сюди зі своєю милою дружиною в дорозі на Гаваї та, використовуючи цю нагоду під час цієї зустрічі висвітлив цікавий документальний кольоровий фільм про українців в ЗСА, віддзеркалюючи історію нашого тут поселення, почавши ще з Джеймставну аж до сьогодні. Присутні мали змогу докладніше познайомитися з визначними українськими піонерами та послухати уривки-спомини з їх життя та змагання за належне місце у цій країні, що вони осягнули чесно та достойно. Фільм цей свідчив про великий вклад УНСоюзу для збереження української ідентичности наших поселенців, їх національної свідомости про фінансову підтримку, як також і про постійну опіку не лише поодинокими громадянами, але й українськими установами, організаціями та церквами.

Цей цікавий фільм наратором якого є відомий фільмовий актор та наш земляк по крові Джек Пеленс був доповненням короткої але змістовної та інформативно-корисної доповіді д-ра Мирона Куропася, яку він виголосив на початку цієї зустрічі з громадянством.

З'ясовуючи велику потребу загально-української громадської підтримки збільшенням членства цієї української фортеці у вільному світі, яким є УНСоюз, шановний гість підкреслив велику місію для української справи, яку виконує „Свобода", єдиний український найстарший щоденник у вільному світі, на сторінках якого увесь час лунає правда про Україну та її народ у цілому світі. Слова д-ра Мирона Куропася були щирі та переконливі, і присутні прийняли їх до серця, що далося відчуватися під час та після його зустрічі. Наш новий місцевий організатор УН Союзу Микола Медвідь, а також і голова місцевого (пластового) відділу Володимир Матла вміло проводили цієї зустріччю. Віримо що ця перша зустріч з д-ром Мироном Куропасем не буде останньою, і ми знову будемо відтати його і його дружину в наших гостинних лосанджелівських порогах, а з ними і так територіяльно далеке правління УНСоюзу.

Д-р С. Шумський

Пам'ять інж. Лева Мащака

Дня 6-го січня 1985 року на сам Святий Вечір несподівано помер на 64-му році життя бл. п. інженер Лев Мащак.

Смерть його сколихнула громадою долі шнього Ню Йорку й засмутила усіх тих, які знали його ближче.

Св. п. Л. Марущак був головою хору ім . Митрополита Андрея Шептицького на протязі багатьох літ. Він був особою кришталевого характеру й допомогав кожному, бо був великим добрая гою. Він ніколи не жалів часу, праці чи грошей, щоб допомогти іншим.

Наш Левко, — бо так ми кликали його,—походив зі священичої родини на Поділлі й завдяки цьому, як теж доброму вихованню батьків, його любов до нашого обряду й релігійної пісні так сильно закріпилася у ньому. Він був глибоко віруючим і великим патріотом. Він цікавився усіми справами нашої громади. Л. Мащак щедро жертвував на цілі церкви й різних українських організацій. Не забував він також про своїх кревних в Україні. Допомагав їм, як тільки міг, і дуже часто відвідував їх. Цю доброту він, мабуть, успадкував від свого батька, який, згідно з Божим законом і обов'язком до свого народу, допомагав іншим дітям здобути освіту

Як добрий парохіянин він ніколи не пропускав різдвяної просфори, великодного свяченого чи відпусти в Ґленкові—Словтсбурзі.

В приватному житті був дуже привітний і люблений усіми; великим оборонцем і доброзієм нашого хору. Завдяки його моральній і матеріяльній допомозі зникли всі проблеми хору. Було приємно з ним працювати, бо все робив з посвяти, а не з примусу.

Його любов до нашого хору—це був зв'язок з його пошаною до Слуги Божого Андрія, якого він глибоко почитав. В його очах Митрополит Андрей був нашим святим.

Хай тих кілька слів про нашого друга будуть грудкою землі на його могилу, а довготривала пам'ять про нього житеме між нами.

Володислав Магоцький

ВИПАЛО СЛОВЕЧКО „ХТО"

У рецензії А. Юриняка п.з. „А я шукаю людський голос, щоб жити і рости" („Свобода" ч. 131 з 16-го березня 1985) на сторінці 4-ій, в абзаці, що починається словом „Покійний..." у другому рядку випало слово „хто": отже треба читати: „Покійний Борис Олександрів мав цілковиту рацію, коли у відповідь тим, хто докоряв йому за перевагу сумних ноток у його поезіях, казав таке: „Та візьміть..." Ред.

Відбувся XII Конґрес молоді в Іваї

У великій залі парафіяльного клюбу в місті Іваї, Бразилія, притих гамір молоді. На сцені—бразилійський, український і муніципальний прапори. На бічних стінах—привітальні полотнища: від Клюбу Полтава із Куритиби, другий із написом „Сан Павло щиро вітає XIII Конґрес молоді в Іваї 9-го, 10-го та 11-го лютого ц. р."

Молодий стрункий юнак відкрив Конґрес. На сцені за столом сиділа президія: епарх Владика Єфрем Василь Кривий, ЧСВВ, Озіл Нейверт і Йосиф Почапський, посадники паранських міст Іваї та Кампо Моврон, о. Мелетій Кравчук, ЧСВВ, парох на Віля Белл у місті Сан Павло, поляк Педро Зєліньскі із Іваї, Доротей Ґавдида і Марйо Присяжнюк із Управи АУБМ. На сцені засіло біля сорок делеґатів і делеґатів від осередків молоді у Парані та від міста Мафра у Санта Катарині і від Великого Сан Павло.

Грімко пролунали три славні—бразилійський, український і „Ми ростем". Фільомена Процик гарним голосом прочитала протокол із XI Конгресу, відбутого у минулому році. Молодь прийняла його рясними оплесками.

Епарх Владика Єфрем привітав усіх і пригадав, що 1985 рік є міжнародним роком молоді. Він палко закликав усіх присутніх, щоб об'єдналися з ще більшою любов'ю до Церкви, до України, пам'ятаючи про те, що ми є українці. Коротко привітав присутніх посадник міста Іваї Нейверт. Посадник міста Кампо Маврон п. Почапський гарно привітав усіх українською і португальською мовами, вказуючи на те, що молодь—це надія кращих днів для Бразилії і для світу. Голова Асоціяції п. Ґавдида закликав усіх без вийнятку знайти нову молодечу силу до праці.

Опісля, коло 40 делеґаток і делеґатів подавали усно короткі дані про працю в своїх осередках. Корнелій Шмулик із Куритиби сказав що КЛЕМ є найстаршою молодечою організацією у Бразилії, працює дуже активно і веде одногодинну радіопрограму кожної неділі. Були осередки, що на Конґресі мали тільки одного делеґата, але із Іваї були присутні понад 140 делеґатів. На залі були присутні ще проф. Христя Слепкович із міста Торонто, Канада, а з Арґентини прибув о. Ігнатій. Молодь їх привітала довготривалими оплесками. На Конґрес приїхали омнібусом Марія Гайдай від парафії св. Володимира Великого, у місті Сан Каєтано до Сул, та Микола Дирявий від парохії Пресвятої Покрови у місті Озаско. Вони вперше на Конґресі Молоді представляли українську православну молодь.

Колишній скавт-пластун Богдан Білинський приїхав із Сан Павло до Іваї і взяв активну участь у Конґресі. Санпавлівська делеґація прочитала телеграми, що їх післала Жозе Ріша, губернаторові естада-стейту Парана, до капеляна палати губернатора отця проф. д-ра Ґуставо Генріке Перейра, до посадника міста Іваї. Привітальні телеграми із Сан Павло на Конґрес післали українські православні парафії, пастор Дмитро Буцький, Товариство Бойківщина, Паланка Українського Вільного Козацтва та бразилійські скавти. Парох із Сан Павло о. Кравчук говорив „Про початки християнства на Україні".

По дебатах присутніх делеґатів розділено на десять груп, які на леваді коло церкви мали одногодинні дискусії на різні теми. Потім усі повернулися до клюбу, щоб почути звітування десятьох провідників. Присутні висловили думку, що за два місяці перед XIII Конґресом потрібно вислати до всіх без вийнятку осередків молоді анкети із питаннями, щоб їх ґрунтовно обговорити з усіма членами місцевих осередків, тоді вислідки будуть якіснішими.

Опісля Владика Єфрем посвятив парафіяльний клюб, а парохіяльний комітет у Іваї запросив усіх на смачне „шураско" із напоями.

Згодом виступили із танцями члени куритибського клюбу „Полтава" із власною оркестрою, що гарно виконали танці. Молодь це дро нагородила юних артисток і артистів палкими оплесками. На закінчення суботнього пляну праці делеґатки і делеґати грімко із захопленням відспівали славень „Ми ростем".

О год. 11-ій вечора розпочався нетерпеливо очікуваний баль молоді. Ред. Іван Кіндра, основоположник А УБМ, придбав дуже багато передплатників „Нової Ери.

10-го лютого—чудова неділя. Соняшна тепла погода. Гарна і простора церква повна побожної молоді. Відправлялася Архиєрейська Свята Служба Божа із співучастю десятьох священиків. Мелодійно співав хор молоді. Єпарх Єфрем Кривий у короткій промові висловив глибоку подяку Отцям Василіянам, Сестрам Служебницям, Парафіяльному комітетові, господарям і усім тим особам, що допомогли здійснити Конґрес Молоді у 76-літньому місті Іваї. Молодь—це майбутність Церкви і нації. Вона мусить правильно говорити і писати по-українському, розвивати нашу культуру, мистецтво, традиції, звичаї а понадусе має старатись про вічне життя і сильно триматися віри і Церкви. Майже уся молодь прийняла Святе Причастіє. Під кінець хор відспівав „Многі літа" двом присутнім посадникам, іншим достойникам та молоді. Молитвою-славнем „Боже Великий Єдиний" закінчено Святу Богослужбу.

У парохіяльному клюбі продовжувано працю Конґресу. Ухвалено, що місячна членська вкладка виноситиме один відсоток мінімальної місячної зарплатні, тобто 1,600 крузейрів у місяць, платних при кінці кожного півріччя (суму 9,600 крузейрів) кожним членом чи кожною членкинею Асоціяції. Була переобрана майже без змін та сама Управа, що діяла на протязі двох років. Установлено, що у найближчих трьох роках (1986-1988) молодь відбуде XIII, XIУ і XУ конґреси у містах Кампо Моврон, Куритибі та у Прудентополі.

Повідомлено, що у суботу, 20-го липня ц. р. відбудеться проща до базиліки в місті Апаресіда (Сан Павло) де буде відправлена Архиєрейська Свята Служба Божа у намірені ювілею першого Тисячоліття Християнської України, та молоді.

Цінну доповідь про молодь в Україні виголосив один турист, запевняючи, що „там, в Україні, молодь вірить в Бога і не піддається безбожництву і русифікації". Присутні довго оплескували милого подорожника. Делеґатки і делеґати купували собі гарні платівки, одержували дев'яте число інформаційного бюлетня у потругальській мові „Ми ростем", а теж два листки із українськими піснями. Після різних дебат та ухвал місцевий отець парох подякував усім і побажав щасливого повороту домів. Комітет запросив усіх до великої їдальні, щоб підкріпитися на дорогу „шураском". Бадьорим славнем „Ми ростем" закінчено XII Конґрес Молоді у місті Іваї.

Слід додати, що повіт Іваї має коло 7,000 жителів, тобто 4,000 українців, а решта—це поляки та інші менші етнічні групи. Отці Василіяни мають на горі церкву, манастир, семінар, а Сестри Служебниці мають гарний дім. Усе це є збудовано довкола площі Тараса Шевченка. На місцевому парафіяльному кладовищі спочиває багато українських колоністів. Окремо є шість гробів, де спочивають Отці Василіяни, а саме: колишній парох на Віля Белля у місті Сан Павло о. Іринарх І. Маланяк (69 р.), о. Пахомій П. Осінчук (76 р.), о. Евстахій М. Турковид (84 р.), схолястик Модест Д. Лозовий (20 р.), о. Миколай Н. Лиско (96 р.) та о. Доротей В. Зубач (34 р.).

У польському костелі Христа Царя обидва священики привітали відвідувачів гарно вимовленим „Слава Ісусу Христу"! і оповіли, що високий костел збудували отці Войцех Адальберто Яхімчак та Єржи Бадоха, обидва із Конґреґації Місій Тепер парохом є о. Андржей Каміньскі та є ще о. Педро Зєліньскі, які запевнили, що живуть із усіма українцями у християнській згоді. Згідно із висловленими думками більшости учасників на Конґресі, вони надіються, що переобрана Управа виявить більшу діяльність, обійнявши всі без вийнятку осередки молоді, а теж активно діятиме у Бразилійсько-Українській Центральній Репрезентації. Делеґати надіються, що молодь візьме масову участь в урочистих Панахидах, із нагоди перших роковин смерти Патріярха Йосифа Сліпого сьомого вересня ц. р.

Було видно, що усі учасники Конґресу переконані у тому, що молодь у Бразилії—це доньки і сини єдиної тисячолітньої християнської України. Ця молодь глядить із вірою, надією і любов'ю у світле своє і України майбутнє. Українсько-бразилійська молодь свято вірить у власні сили, бо із молоддю є Пресвята Трійця і Пресвята Покрова. Всехристянська єдність і всеукраїнська солідарність царюють в серцях і в умах цієї молоді, яка діятиме сильно, красно, обережно, бистро. Від перемоги об'єднуючих, конструктивних і зрілих елементів серед молоді залежить майбутнє нашого народу, залежить те, чи станемо вкінці нацією-державою, чи залишимося народом, який зумів пережити усі лихоліття, але не вмів об'єднати та зорганізувати себе, щоб жити вільно.

Для бажаючих приїхати до Кампо Моврон на XIII Конґрес Молоді у 1986-му році подаємо адресу професора Йосифа Почапського, посадника цього великого міста.

Exmo, Snr. Prefeito prof. Jose Pochapski, 87300-Campo Mourao—PR.

До зустрічі у Кампо Моврон. СКОБ!

Бойко із Бразилії

Дві нові...

(Закінчення зі стор. 2)

and documents" і A. Sokolyszyn, „Ukrainian Selected and classified bibliography in English".

Друга книжка становить збірну працю десятьох авторів і видана, як стандартний підручник про національні меншини сімох східньоевропейських країн, комуністичного бльоку: Альбанії, Болгарії, Мадярщини, Польщі, Румунії, Чехо-Словаччини та Югославії. Вступна розвідка, яка подає загальну характеристику національних меншин та їхню ролю у житті згаданих народів, належить проф. Горакові; він є координатором й редактором усіх праць, поміщених у цьому підручнику. Кожна з цих праць, що творить собою окремий розділ в книжці, складається з підрозділів, присвячених окремим меншинам, у яких подається у сконденсованій формі огляд їх історії та культурно-політичного життя й основну бібліографію джерел з тих же ділянок життя національних меншин. Останній розділ підручника присвячений інформаціям про освітні й наукові осередки, чи центри характеризованих менших у названих країнах.

Нас передусім цікавить насвітлення розвитку українських національних меншин. На нашу думку, найкраще опрацьовано проблеми української спільноти в Польщі в розділі національних менших в цій країні, що його автором є проф. Кеннет Фармер. Крім вступної статті автор подав 57 позицій бібліографії цього питання, поділяючи її на такі теми: 1. Загальні довідкові праці, 2. Історія та загальні праці, 3. Політика й політичні партії, 4. Соціяльні та економічні проблеми, 5. Географія та населення, 6. Освіта й культура, 7. Релігія і 8. Мілітаризм і Друга світова війна. Якщо йдеться про добір джерел (які подані в різних мовах), то автор найкраще орієнтується в англомовних виданнях і тому деякі з поданих тем, на які немає відомих англомовних праць (як наприклад, релігія, географія і неселення, чи освіта й культура) включають радше припадкові джерела, і брак тут відповідних праць; потрапили тут, чи не помилково, назви двох реґіональних збірників — Підгаєччини і Збаражчини, подані чомусь англійською мовою. Професор Йосеф Калвода у своїй праці про меншини в Чехо-Словаччині подав подібний нарис про українську спільноту в тій країні, подаючи 21 джерело до цього питання. У статті проф. Мартіна Ковачса про національні меншини в Мадярщині знаходимо короткий огляд про українську меншину, про яку подано два джерела. Ширший огляд про українців („рутенців") у Югославії, опертий на статистичних даних подав проф. Туссіянт Гочевар у своїй статті, вказуючи окремою табелею розміщення українських поселень в цій країні. Зате його бібліографія про українську громаду в Югославії обмежена до одної назви. Знову проф. Стефан Фішер-Галаті у своїй статті, присвяченій національним меншинам Румунії не минає української спільноти, проте, не подає жодного джерела про неї. Тому, що згадана збірна праця, як підручник, розійдеться досить швидко і невдовзі буде потреба другого її видання, на нашу думку, слід доповнити ці бібліографічні браки. Ще краще було б, якщо б кожному з названих авторів допоміг в українських питаннях хтось з українських дослідників, так як проф. Дейвид Ґров допомагав їм в цьому виданні у проблематиці жидівських меншин згаданих країн.

Усі ці завваги мають маргінесовий характер, бо в загальному українські питання заступлені в обох працях поважно.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Помісна...

(Закінчення зі стор. 2)

Таблиця ч. 1

1974

країна	вірні	парафії	священики
Канада	199,115	288	306
ЗСА	285,060	199	267
Бразилія	128,000	179	80
Арґентина	110,000	12	22
Австралія	22,850	7	13
Чехо-Словаччина	315,000	217	245
Югославія	51,250	53	59
Великобританія	25,000	15	18
Німеччина	32,000	20	28
Франція	17,000	13	13
Австрія	3,630	7	3
Разом	**1,188,905**	**1,010**	**1,054**

1984

країна	вірні	парафії	священики
Канада	205,625	516	315
ЗСА	243,712	206	273
Бразилія	110,000	199	79
Арґентина	115,000	55	21
Австралія	30,000	8	10
Чехо-Словаччина	353,991	201	239
Югославія	48,760	58	71
Великобританія	25,000	13	12
Німеччина	28,230	122	27
Франція	16,000	12	13
Австрія	3,500	7	3
Західня Европа	5,000	10	80
Разом	**1,184,818**	**1,407**	**1,143**

Таблиця ч. 2

1974

Епархія	вірні	парафії	священики	семінаристи
Філядельфія	167,435	106	128	22
Стемфорд	87,700	59	91	13
Чикаґо	29,925	34	48	1
Разом	**285,060**	**199**	**267**	**36**

1984

Епархія	вірні	парафії	священики	семінаристи
Філядельфія	167,612	112	129	16
Стемфорд	46,000	56	93	8
Чикаґо	30,100	38	51	7
Разом	**243,712**	**206**	**273**	**31**

браком авторитету в школах, великою свободою і „правами", браком молитви у школі і найважливіше поблажливістю батьків, які часто позволяють на все, що діти хочуть і толерують, коли діти їм противляться. Галузку треба нагинати, як вона молоденька, бо як буде більша — буде запізно.

В Україні релігії в школах вчили священики — катехити, вони пояснювали молоді різницю поміж нашим східнім і римо-католицьким обрядом, підкреслювали нашу релігійну духовість, про яку тут ані в школах ані церквах не говорять. Навпаки, деякі виховники в наших парафіяльних школах і церквах, уважають що наш церковний обряд є менше милий Богові і спастися можна краще і легше в — чужому.

Другий Ватиканський Собор ясно і недвозначно ствердив, що Христова Церква складається з різних Помісних Церков, або обрядів, які мають свою індивідуальність, свою окремішність і є всі рівними у Вселенській Церкві з Римською Церквою. Та є в нас вірні, які мають почуття меншевартости, все що наше рідне уважають гіршим, неповноцінним, думають, що в чужій церкві будуть кращими християнами. Та, на жаль, коли їх так вчили, вчили навіть що Бог не розуміє української молитви?! Замість, щоб жити повним релігійним життям в рідному українському обряді, зі всіма його прекрасними літургічними традиціями і звичаями вони шукають інших, чужих богів.

Соборові Отці Вселенської Церкви підкреслили, що дух українського обряду є справжньою прикрасою цілої Вселенської Церкви, це найцінніший скарб українського народу.

Та про ці рішення Другого Ватиканського Собору багато наших вірних не знає, української католицької преси вони не читають а в церквах на ті теми ніхто не говорить.

Будуємо нові прекрасні церкви, вкладаємо мільйони долярів у мури, а ті мури чим далі — порожніють, колись вони були повні, — чи робимо правильно і корисно! Може б краще ті гроші використати на розбудову парохіяльного і українознавчого шкільництва для виховання молоді. Звернім всі свої моральні і матеріяльні сили в сторону нашого завтра. Від виховання молоді буде залежати, чи спадщину, яку ми дістали від наших предків і її розбудували, перебере нове покоління і передасть тим, що колись прийдуть.

Працюймо доцільно і обдумано. Закріпім помісність і патріярхат в нашій Церкві. Плянуймо на далекі покоління, бо щойно тоді перед нашою Церквою і громадою, тут у вільному світі сповнимо наш обов'язок.